Nr. 31.

EESTI SPORDILEHT

Hind 15 marka.

· EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA ·

Toimetus ja talitus: Tallinn, Gonsiori t. 4. Kõnetr. 700. Postkast 70. ⊙ Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VI. aastakäik. Neljapäeval, 6. augustil 1925. a. VI. aastakäik.

Sõjavägede Ühendatud Õppeasutuste RAAMATUKOGU

6 uut rekordi ujumises.

Ujumissport on Eestis kiirel tõusul. Halb ilm ja head tagajärjed. Esivõistluste väljapaistvam ujuja Herbert Raig.

E. Spordilehe foto.

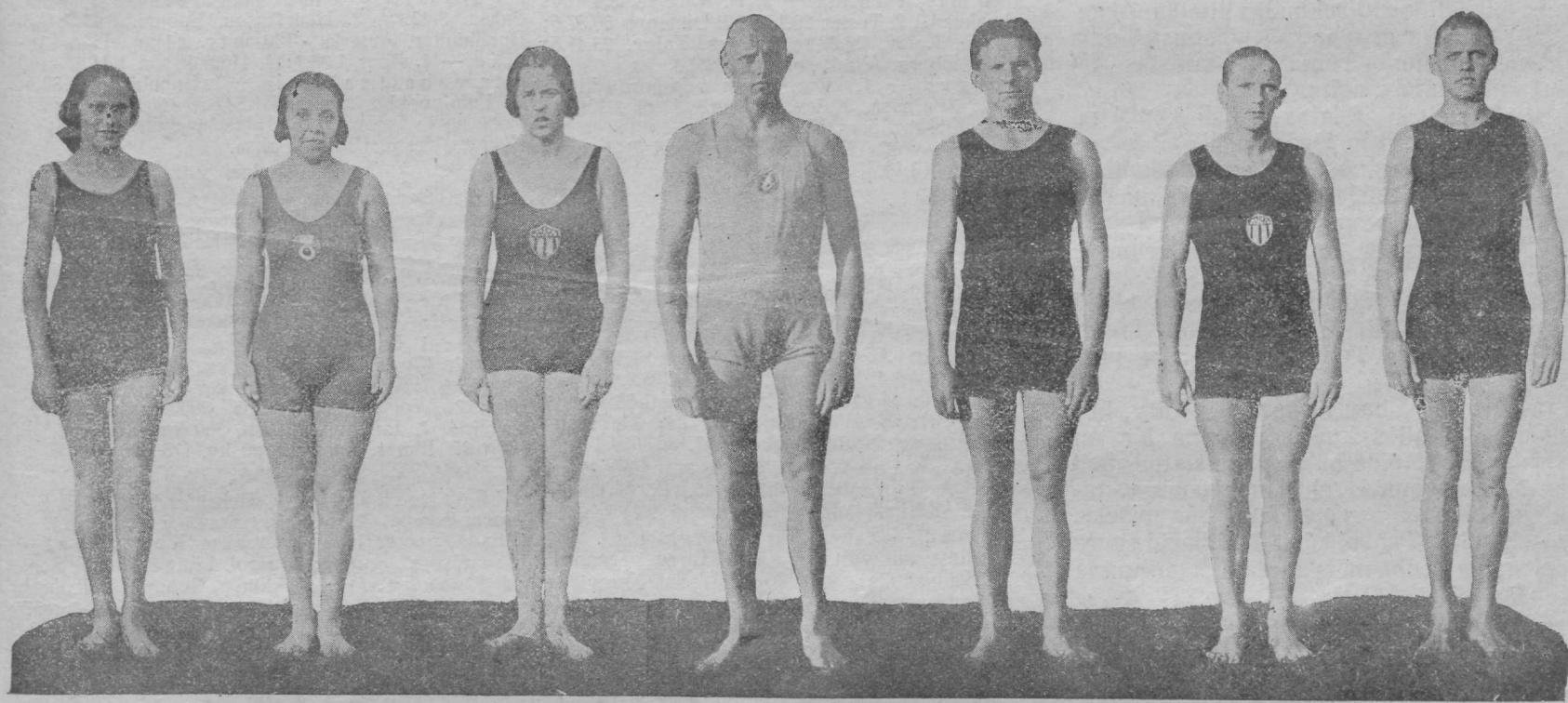

E. Laubach. L. Kull. C. Tellmann. H. Raig. V. Ernesaks. E. Ernesaks. B. Pärtelson.

Peale lämmatavaid suvipäevi tuli nädal pisardavat vihma, muutudes lõpuks Eesti ujumise esivõistlusteks lakkamatuks sajuvalinguks. Ilmaga ei olnud igatahes Ekraveliidul õnne, ja ei ole teada, kas suudavad kenad saavutused, mis kahtlemata kogu laialdast sportlaskonda kiiduavaldustele meelitavad, ka korraldajate südant liigutada, või lapivad nad praegu kirudes isekeskis rahasid, et püüda katta tekkinud puudujääki, sest publikut ep olnud ilmast tingitult teps võistlustel pea sugugi. Näib olevat sarnane saatuse vääramatu seadus, et kahte head korraga ei saa, — kus on head sporti, seal ei tule raha ja kus voolab raha, seal tehakse balagani (võidusõidud voorimeestele!).

Ujumise esivõistlused pakkusid tänavu kahtlematult rohkem, kui neilt oodati. Võis ju loomulikult üldises arenemise korras loota teatud edu, kuid avameelselt peab nüüd tagant-järele tunnistama, et sarnast rekordide purunemise katastroofi, küll ei söandanud julgemgi mees ennustada. Võis arvata, et mõne meie suursaavutuse kümnendikud sekundid veidi kahanevad, pikemal maal ka sekundid kuju muudavad, kuid et keegi minutite ja sekundidega hakkaks neid ropsima, — seda küll mitte, selleks oli sõna „rekord' liiga aukartust äratav. Kui see aga nüüd tõelikult sündinud on, siis on nähtavasti ujumise rekordide stabiilsus täielikult hävitatud ja homse päeva peale ei tea keegi rekordiomanik enam garanteeritud olla. Järelikult seisame ujumisspordi tõusu ees.

Meie ujujate pere on tuntavalt kasvanud, ka tööd on tehtud kõvasti. Kui mõne aasta eest nende ridade kirjutaja kurtis, et keegi meil crawli ei uju, siis on crawlimehi sibamas nüüd laialt. Ainult naistele on crawl visa külge hakkama. Kuigi mütsi maha peab võtma õrnema soo südiduse ja suure hoo ees, mis naisvõistlused esivõistluste kütkestavamaks alaks muutsid, tuleb neile siiski õrn etteheide teha ülimäärases vanameelsuses — küljeli ujumine ei ole XX aastasajal kiireim ujumisstiil. Rinnuliujumine on aga meie naistel perfekt, eriti lootustandvad on selles õed Laubachid, kes alles õige noorukesed ja Amsterdami olümpiaadiks võivad täielikult rahvusvahelisse klassi tõusta. Else ja Ilse, nii on õeste nimed, on muide sarnased kui kaks tilka vett, kuid näib nii, et Ilsele sobivad enam pikemad maad ja Elsele lühemad.

Võistluste väljapaistvam naisujuja oli siiski Laudine Kull, kes jõurikkalt võitis 100 ja 400 mtr. vabalt. Kuigi nüüd ta saavutused head on, võiks tal näit. crawli omandamisel vist 400 mtr. üheaastase harjutuse järel alla 8 min. minna.

Võistluste suur crack oli Cita Tellmann, kes seljaliujumise rekordiajaga võitis. Ta kardetavam vastane Tresunova eksis teelt ja ujus basseinist suure uhaga välja teiselepoole kaldale. Prl. Tellmannilt võib veel sel alal suuremat edu loota.

(Järg 2. leheküljel.)

Esivõistlused ujumises.

(1. lehekülje järg.)

Prl. Tõrvand, läinudaastane 100 mtr. rinnuliujumise võitja, võistles liiga mitmel alal tänavu ja ei suutnud seetõttu ühelgi tugevamalt läbi lüüa. Prl. Rosenberg, senine parem naisujuja, puudus võistlustelt.

Vetthüppeid ei ole Tallinna naised kahjuks viimasel ajal enam harjutanud. Nii tuli Tartu väljapaistval hüppajal prl. Saugal üksinda naissportlaste au sel alal kaitsta. Prl. Sauga hüppas laitmatu puhtusega.

Meesujujatest oli päevakangelane Herbert Raig, jõurikas atleet, kes konkurentsitult võitis mõlemad pikad maad, purustades 1000 mtr. rekordi 1 min. 19 sekundiga ja 400 mtr. ligi 19 sekundiga. Viimase ujumise vaheajad olid tal 100 mtr. 1.27,0; 200 mtr. 3.17,5 ja 300 mtr. 5.11,0. Neist on ka kaks viimast Eesti rekordidest tuntavalt paremad, kuna need E. Ernesaksa nimel seisavad 3.23,3 ja 5.27,6. Herbert Raig ei ole igatahes oma viimast sõna veel öelnud, — loodame näit., et 400 mtr. varsti tal alla 6 minuti läheb suuremal kogenemisel pöörates ja ka stiili täiendamisel. Seekord kaotas Raig julgesti ka 10 sekundi viltuujumisega.

E. Ernesaks ei olnud esivõistlustel oma parimas vormis. Tuntavalt takistas tal hingamist tugev nohu.

B. Pärtelson üllatas seljaliujumisega, kus Eesti rekord ta jõurikkal löögil 14 sekundi võrra paranes. Ka vabaujumises peaks Pärtelson head saavutama, kuna ta kehaehituselt on suurujuja tüüp.

V. Ernesaks on meie parim rinnuliujuja.

Noorematest ujujatest näitasid endid paremateena Pärli, Mikkov, Roos, Treier ja Õunapuu. Ka Toonekurg, Võrust, väärib tähelepanu.

Hüpetes on lubav mees võitja Hirv, kes kuuldavasti alles kuu aega oma ala on harjutanud. Muide on ta tunnustatud meil parima turnijana ja oli Tartu poolt esitatud ka olümpia mängudele saatmiseks. Teisekstulnu, Pensa, käsitab hüppeid suure hoolega ja teeb märgatavaid edusamme viimasel ajal.

Hüppevõistlusel oli meeldivaks vahepalaks 10-aastase tartlase Konstantin Tamme esinemine, kes ei kohkunud ka torni kõrgemalt korralt alla hüppamast. Talle aplodeeriti soojalt. Vaenekene lõi aga oma jala seejuures natuke valusalt ära. Koduses ümbruses äratada noor hüppaja suurt tähelepanu.

Võistluste üldised tagajärjed olid:

Meesvõistlused.

100 mtr. vabalt — 1. E. Ernesaks, Kalev, 1.20,1; 2. Pärli, Tartu veespordi klubi, 1.23,4; 3. Mikkov, Kalev, 1.27,3; 4. Toonekurg, Võru Lembit, 1.32,8; 5. Mihelson, Kalev, 1.34,2; 6. Sulling, Kalev, 1.47,3.

100 mtr. rinnuli — 1. V. Ernesaks, Kalev, 1.31.5; 2. Pärtelson Kalev, 1.34,7; 3. Schiller, Kalev, 1.40,8; 4. Õunapuu, Kalev, 1.44,3; 5. Olbrei, Kalev, 1.45,5; 6. Toonekurg 1.57,3.

200 mtr. seljali — 1. Pärtelson 3.39,0 (uus Eesti rekord); 2. E. Ernesaks 3.49,8; 3. Roos, Kalev, 3.55,2; 4. Olbrei 4.04,2; 5. Pokats, Tartu veespordi klubi, 4.22,8.

400 mtr. vabalt — 1. H. Raig, Tartu veespordi klubi, 6.55,8 (uus Eesti rekord); 2. Treier, Kalev, 7.30,6; 3. Õunapuu 7.41,5; 4. Schiller 8.22,8; 5. Papp, Kalev, 8.23,5.

1000 mtr. vabalt — 1. H. Raig 18.43,4 (uus Eesti rekord); 2. Treier 20.13,5; 3. Õunapuu 20.37,6; 4. Ohaka, Kalev, 22.22,8; 5. Püss, Kalev, 23.41,5; 6. Kirschenberg, Akad. sp. kl., 24.24,8.

Hüpped — 1. Hirv, Tartu veespordi klubi, 85½ p.; 2. Pensa, Kalev, 71¼; 3. Lepik, Kalev, 67¼; 4. Kirschenberg 65.

Veepallis võitis Kalevi A. meeskond B-d tagajärjega 5:0 (3:0).

Naisvõistlused.

100 mtr. vabalt — 1. Kull, Tartu veespordi klubi, 1.53,0; 2. E. Laubach, Kalev, 1.54,8; 3. Tõrvand, Kalev, 1.57,8; 4. Maishak, Kalev, 2.01,5.

100 mtr. rinnuli — 1. E. Laubach 1.52,7 (uus Eesti rekord); 2. I. Laubach, Kalev, 1.55,4; 3. Tõrvand 2.01,3; 4. Tellmann, Kalev, 2.05,2.

100 mtr. seljali — 1. Tellmann 1.58,4 (uus Eesti rekord); 2. Allas, Kalev, 2.03,3; 3. Tresunova, Tartu veespordi klubi, 2.32,7.

400 mtr. vabalt — 1. Kull 8.31,6 (uus Eesti rekord); 2. I. Laubach 8.31,7; 3. E. Laubach 8.37,2; 4. Maishak 8.43,4; 5. Tõrvand 9.01,8.

Hüpped — Sauga, Tartu Kalev, 34 p.

Seltsidest tuli võitjaks Kalev Tartu veespordi klubi, Akadeemilise spordiklubi, Tartu Kalevi ja Võru Lembitu ees.

Töölisolümpiaad Frankfurdis.

Töölissportlised organisatsioonid, kes „kodanlaste" vastu vaenulikud ja üleilmlist revolutsiooni aitavad kaasa haududa, korraldasid 24.—28. juulini Frankfurdis Maini ääres oma olümpiaadi. Osavõtvate rahvuste ja nende edustajate arv oli väikene, ka tagajärjed kehvavõitu, nii et ettevõte avaliku olümpiaadi maasstaabi välja ei kannata. Pealtvaatajaid oli siiski võistlustel rohkesti, nii et ta sellest küljest peaaegu Pariisi olümpiaadi varju jätab. Staadion oli iga päev järjekindlalt üle 50.000 pealtvaatajast täidetud.

Väärib tähelepanu, et võistlustest osavõtvad riigid Venele luba osavõtuks ei annud ja see nii ihaldatavast esinemisest pidi loobuma. Ka omaltpoolt selge tõendus, et Euroopa juba seda „tööliste paradiisi" tunneb ja Euroopa käremeelsemadki ringkonnad ei taha tule ja vere apostlitega ühes künas sõita.

Edukamalt lõid võistlustel läbi soomlased, nagu seda juba ettegi arvata võis. Seal on laiemalt rahva hulgas kehakultuur pinda leidnud ja treneeritakse vist suurema püsivusega, kui kusagil mujal maailmas, välja arvatud muidugi Ameerika. Soome valitsus toetab niihästi kodanlisi kui töölisorganisatsioone mõjuvate summadega. Ei ole samuti võimatu, et Soome paremad, kes nüüd Frankfurdis võite pühitsesid, Soomet ka Amsterdamis edustavad, nagu see juba Pariisi olümpiaadiga oli juhus.

Kergejõustik.

100 mtr. — 1. Etholen, Soome, 11,3; 2. Mattila, sama; 3. Pehkonen, sama. 200 mtr. — 1. Etholen 23,2; 2. Virta, Soome, 23,3; 3. Mattila 23,7. 400 mtr. — 1. Virta 51,6; 2. Elo, Soome, 52,2; 3. Mankki, Soome, 52,8. 800 mtr. — 1. Borg, Soome, 1.59,0; 2. Järvinen, sama, 2.03,4; 3. Halen, sama, 2.04,1. 1500 mtr. — 1. Borg 4.07,1; 2. Rutanen, Soome, 4.11,2; 3. Wagner, Saksa, 4.12,6. 3000 mtr. — 1. Borg 8.47,2; 2. Jokela, Soome, 8.47,6; 3. Vuorinen, sama, 9.03,2 5000 mtr. — 1. Jokela 15.31,0; 2. Salmi, Soome, 15.43,5; 3. Vuorinen 16.06,0. 10.000 mtr. — 1. Jokela 32.21,5; 2. Salmi 33.02,0; 3. Kaila, Soome, 33.34,2. 25.000 mtr. — 1. Rökö, Soome, 1.24.37,0 (ilmarekordist parem — arvatakse, et maa oli lühem); 2. Laaksonen, sama, 1.24.51,5 (ilmarekordist parem); 3. Väänttinen, sama, 1.25.10,0 (samuti ilmarekordist parem). 110 mtr. tõkkeid — 1. Mattila 16,4; 2. Kääriäinen, Soome, 16,6; 3. Weiss, Saksa, 16,6. 400 mtr. tõkkeid — 1. Mattila 58,0; 2. Kääriäinen 59,5; 3. Weiss 60,8. 4×100 mtr. — 1. Soome 44,0; 2. Saksa 45,8. 4×400 mtr. — 1. Soome 3.34,0; 2. Saksa 3.37,5. 3×1000 mtr. — 1. Soome 8.04,4; 2. Saksa 8.20,0. 10×100 mtr. — 1. Soome 1.51,8; 2. Saksa 1.54,1. Kaugus — 1. Heinänen, Soome, 6.88; 2. Virtanen, sama, 6.81; 3. Rudzit, Läti, 6.60. Kõrgus — 1. Korpi ja Niemi, Soome, 1.79; 3. Heinänen 1.73. Teivas — 1. Vitthof, Läti ja Kristoffersen, Soome, 3.43; 3. Muukkonen, Soome, 3.33. Kolmik — 1. Virtanen 14.29; 2. Takkinen, Soome, 14.04; 3. Hauerstein, Saksa, 13.65. Kuul — 1. Kotivalo, Soome, 12.98; 2. Korpi 12.73; 3. Osols, Läti, 12.12. Ketas — 1. Lindborg, Soome, 41.55; 2. Laiho, sama, 40.57; 3. Sukatnieks, Läti, 38.82. Oda — 1. Korpi 54.71; 2. Ilmonen, Soome, 54.64; 3. Virtanen 53.50. Vasar — 1. Laiho 43.29; 2. Silius, Soome, 38.84; 3. Hefele, Saksa, 32.62. 100 mtr. naistele — 1. Dittmar, Saksa, 12,9; 2. Hochholzer, sama, 13,0; 3. Hippler, sama, 13,3. Kuul naistele — 1. Drivin, Läti, 8.07; 2. Mattila, Soome, 7.79; 3. Virtanen, sama, 7.78. Kaugus naistele — 1. Rau, Saksa, 4.96; 2. Virtanen 4.69. 4×100 mtr. naistele — 1. Saksa 51,3; 2. Soome 56,6.

Ujumine.

100 mtr. rinnuli — 1. Jaskulski, Saksa, 1.28,1; 2. Schulz, sama, 1.29,1; 3. Kühne, sama, 1.32,2. 100 mtr. vabalt — 1. Goy, Saksa, 1.12,0; 2. Anhalt, sama, 1.13,0. 400 mtr. vabalt — 1. Götke, Saksa, 6.02,4; 2. Dietschke, sama, 6.30,2. 1500 mtr. vabalt — 1. Dahle, Saksa, 26.22,4; 2. Gold, Austria, 27.43,2. 200 mtr. rinnuli — 1. Lehmann, Saksa, 3.17,0; 2. Schulz 3.19,4. 100 mtr. seljali — 1. Goy 1.24,1; 2. Aigner, Austria, 1.26,1.

200 mtr. rinnuli naistele — 1. Boer, Saksa, 3.42,1; 2. Henriksson, Soome, 3.45,2; 3. Buchbinder, Austria. 100 mtr. rinnuli naistele — 1. Boer 1.38,1; 2. Henriksson 1.42,4. 100 mtr. vabalt naistele — 1. Buchbinder 1.30,6; 2. Lumivuokko, Soome, 1.33,8. 100 mtr. seljali naistele — 1. Hüzsch, Saksa 1.43,8; 2. Henriksson; 3. Brand, Saksa.

Tõstmine.

Võistlused peeti kolme tõste: ühega rebimise, ühega tõuke ja kahega tõuke kogusummas. Kärbeskaal — 1. Fischel, Austria, 245 kg. (65—75—105); 2. Becht, Saksa, 230 kg. Sulgkaal — 1. Renninger, Saksa, 240 kg. (65—75—100); 2. Zibull, sama. Kergekaal — 1. Wagner, Shveits, 250 kg. (65—75—110); 2. Osche, Saksa, 240 kg. Keskkaal — 1. Fahrenbach, Saksa, 285 kg. (75—85—125); 2. Käses, Saksa, 260 kg. Poolraskekaal — 1. Wappel, Austria, 287,5 kg. (72,5—95—120); 2. Wolschansky, sama, 280 kg. Raskekaal — 1. Jankovsky, Läti, 300 kg. (87,5—87,5—125); 2. Ebner, Austria, 290 kg. (75—95—120).

Maadlus.

Kärbeskaal — 1. Gehring, Saksa; 2. Siponen, Soome; 3. Joneleit, Saksa. Sulgkaal — 1. Salin, Soome; Wettver, Saksa. Kergekaal — 1. Saarikoski, Soome; 2. Sipol, Läti; 3. Ikonen Soome. Keskkaal — 1. Kokkinen, Soome; 2. Tamm, sama; 3. Schadler, Saksa. Poolraskekaal — 1. Salonen, Soome,; 2. Merkel, Saksa; 3. Jernmark, Soome. Raskekaal — 1. Kuusisto, Soome; 2. Kämpfer, Saksa; 3. Sattel, sama.

Poks.

Paberkaal — Mutikainen, Soome; kukk-kaal — Rautiainen, Soome; sulgkaal — Berger, Saksa; kergekaal — Schorn, Saksa; kerge-keskkaal — Andersen, Soome; keskkaal — Bauer, Saksa; poolraskekaal — Vigisius, Läti; raskekaal — Josberg, Saksa.

Jalgpall.

Saksa—Shveits 6:0 (5:0); Tsheho-Slovakkia—Prantsuse 6:1 (1:1); Soome—Belgia 4:2 (1:2); Saksa—Tsheho-Slovakkia 6:1 (1:1); Belgia—Shveits 2:1 (2:0) Finaalis Saksa—Soome 2:0 (0:0).

E. SPORDILEHE
tellimisi
võetakse vastu kõigis
postkontorites ja
lehe talituses
TALLINN, GONSIORI TÄN. 4

— **Karl Kozeluh**, rahvuse poolest tsheh, võitis Prantsusmaal Deauville'is peetud suure elukutseliste tennisturniiri. Finaalis lõi ta hispaanlase Plaa 6:2, 6:2, 6:0. Kozeluh on treeneriks Wiener Athletiksportklubis.

— **Davis-Cupi** tennisvõistluste Euroopa tsooni finaalis võitis Prantsuse Hollandi üle 4:1.

— **Saksa** lõi tennise maavõistlusel Tsheho-Slovakkiat 6:0.

NMKÜ suvelaagris Keila-Joal.

NMKÜ suvelaagrid, mida ameeriklased igal suvel meie poistele korraldavad, on noorte peres võitnud laialdase populaarsuse ja saanud ihaldatavaks suvepuhkuse paigaks. Suvelaagrid on oma arendava iseloomu poolest hinnatav nähtus ja nende korraldajad väärivad seltskonnalt sooja tänu. Ainsam soov oleks meil, et sarnaseid suvelaagreid veel suuremal määral üle terve kodumaa püütaks korraldada ja laiemale hulgale poistele püütaks arendavat ja tervet lõbu pakkuda.

Avaldame ühe laagrisviibinu muljed laagrielust.

„Nii siis, varsti kohal!" kuulen hüüdvat meie juhi sügavat bassihäält, tähendades üle puulatvade lehviva Eesti lipu peale. Kiirendame sammu — tee laagrisse viib läbi uhke Keila-Joa pargi, mida õigusega võib nimetada üheks kenamaks Eestis. On nagu muinasjutt kõndida õhtuti üle rippuva silla, mis iga sammuga ähvardavalt kõigub, — all aga kohiseb jõgi hoiatavalt — sala...

Jõuame laagrisse, kus meid sealolijad tervitusega vastu võtavad. Laager asub keset metsa, kujutades endast umbes 500-meetrilist ringvälja, mille ühel pool otsas telgid kaares asuvad. Telk eneses midagi peale presendist magamisraami ei sisalda. Mööbel tuleb elanikel ise valmistada ja igaüks toob esile seejuures oma oskuse. Valmistada ilusama laua, kenama tooli, et teisi üle trumbata! Siin tunned end vabana — vabas õhus, eemal tsiviliseeritud ilmast. Riputatakse varna need vastikud, paksud rüüd ja kleepivad kraed, mis palavusega piinavad keha, ning tõmmatakse jalga armsad spordipüksid. Tunned lihakseid nagu paisuvat, rind nagu laieneks...

Hommik — kell 7 äratusvile, rutatakse välja hingamis- ja vabaharjutustele, mis peletab eemale roidumuse — une, sellele järgneb ujumine karastavas, puhtas merevees. Selge on siin see merevesi, tuleb ainult kõndida kümme sammu ja juba tõuseb vesi üle pea. Tahtmatult võrdled siinset randa ja merd pealinna omaga, kus ligi kilomeeter maad ära pead kõmpima, enne kui selg niiskeks saab, ja kõike seda haisevas ja sogases vees. Siin aga näed kahemeetrilisel sügavusel selgesti puhast põhja.

Tore on vaadata pruunikspõlenud poiste hulka meres. Ujutakse omatehtud hüpetorni juure, hõõrutakse end üleni seebiga, ning sulpsatades kaovad lumivalged kujud vee alla, kerkides välja puhtatena — pruunidena. Peale ujumist tõstetakse üles rahvuslipp. Pikkamisi — pühalikult kerkib üles masti sini-must-valge trikoloor hümni saatel, mida laulavad rivistatud poisid. Ei saa hoiduda vaimustusvärinast, mis läbistab selgroo — sel silmapilgul tunneb iga poiss ennast mehena — võimsa mehena, kellel püha Eesti au — Eesti koda. On hümn lauldud, minnakse hommikusöögile. „Söögisaaliks" on metsa serval küüni kõrvale löödud puidanist katusealune, ühise pika laua ja pinkidega. Peale sööki loetakse ette päevane toimkond: kellel vett ehk puid tuua, nõusid pesta jne. Järgneb telkide korraldamine, sest kell 11 hommikul algab nende ülevaatus, mida toimetab 3-liikmeline kommisjon. Vaadatakse, kas telgi nöörid on kõik pinguli, kas voodid korras, telk ilustatud jne., mille üle iga „kohtunik" omale vastavad punktid raamatusse märgib. Telk, millel kõige rohkem punkte, omandab väikese rahvuslipu üheks päevaks, mis telgi ukse peale vardasse üles tõmmatakse. Telk aga, kus midagi „leitud", saab toimkondi. Nii püüab iga mees korralik olla. Korjatakse metsast lilli, tammeoksi, kõike, mis kõlbab telgi ilustamiseks. Peale ülevaatust järgneb „vaielustund", mis sisaldab mõtetevahetust üleseatud küsimuste peale, kas päevaküsimuste, spordi, teaduslise või mõne muu aine üle. Siin õpib poiss oma mõtet, arvamist avaldama — kaitsma. Nii saab ka arast poisist, kes kusagil enese eest välja ei julge astuda, tubli ja julge noormees. On tund läbi, minnakse ujuma, aga nüüd juba jõkke, mis asub 3 minuti tee laagrist. Õpitakse „crawli", uppuja päästmist ja elluäratamist. Õpetajaks on sümpaatlik ameeriklane, hra Kempa, kes hästi sobib poistega; nähtavasti saab ta aru poistest ja ka poisid temast. Igalpool, kus ta midagi seletab, kuulatakse tähelepanelikult. Ujumisele järgneb lõunasöök, mille peale tund puhkust.

Ülejäänud osa päevast pühendatakse spordile, mängitakse jalg- ja basepalli, käärkse ujumas, hüpatakse ja veetakse isegi vägikaigast. Siinjuures

A. Uustalu foto.

seletab keegi kange vedaja, kuidas tema vanaisa vast vanasti vedanud, — nii et sõrmeküünte alt veri välja nirisenud, olnud ka üle küla vedaja.

Toimkonna mehed käivad metsas puid toomas, mis üks huvitavamatest kohustustest. Võetakse kaasa pikk köis ning minnakse kolmekesi metsa ja otsitakse üles männa küljes mõni suur kuivanud oks. Nüüd võetakse loosi, kes ronib üles ja seob köie oksa ümber. See, kelle peale langeb loos, mähib köie ümber keha, ronib üles kuivanud oksa juure ja kinnitab köie sellesse, ise alla tagasi ronides. Nüüd haaravad pruuniks põlenud käed köie järele — üks! kaks! kolm! — ja korraga kõlab läbi metsa tuttav oksaraksatus.

Peale lipu allalaskmist õhtul, mis sünnib jälle hümni helide all, korraldatakse laagrituli, mille ümber istudes kuulatakse muistseid jutte ning lauldakse laule.

Üheks kõige kütkestavamaks sündmuseks laagrielus on indiaanlaste mängud, mida peetakse öösel. Küün, kus asub köök, kindlustatakse ümberringi barrikaadidega. Paarikümne sammu vahedega tehakse tuled ümber küüni, et punanahad (valged on küünis) nägematult küüni ei pääseks. Kui keegi indiaanlastest küünini jõudes oma tapperiga selle seina puudutab, on valged, kaitsjad, löödud. Kui omakord aga keegi valgetest punanahka puudutab käega, on see mängust väljas. Punanahad, keda harilikult rohkem, peavad aga valget kahekesi korraga puudutama. Enne mängu tõotab igaüks õieti ja puhtalt mängida. Indiaanlasteks moodustatud grupp läheb sügavasse metsa, siin jaotakse end salkadesse ning oma tehtud tapperitega ja vibudega asutakse piiramisele. Ümber küüni, tulede ääres jalutavad valgete vahid mässitult linadesse, kuulates põksuvail südameil igat krõbinat. Metsas aga roomavad indiaanlased, sõnajalgade vahelt tuleb siit-sealt nähtavale mõni pea, mida küünitule helk valgustab. Müstiline ja haarav pilt, täielikult elustatud juhtumused Cooperi punanahkade lugudest. On tundmus, nagu olekski seal indiaanlane rohtlaanes, kes valmis parajal momendil skalpeerima oma vastast... Vahepeal jõutakse ikka lähemale valgetele... Jõudes metsa servale, oodatakse pealikult märguannet tapeluse alustamiseks. Juba lendabki põlev nool kaares üle vaenlase laagri, kõlab läbi öise vaikuse metsik indiaanlaste sõjakisa ning tappereid kõrgele üles tõstes, tormavad indiaanlased metsast välja. Kuid ka valged on väljas, tõrvikuid käes hoides jooksevad need metslastele vastu. Lahingu pilt on täielik, tuli toob indiaanlase kehadele, kellel peale lühikeste spordipükste midagi katteks ei ole, lõkendava kuma, öine ämarus on täis koik salapäraseid varje, hääli ja rabelemist. Seal on keegi indiaanlane nägematult läbi roomanud valgete vahtidest, veel lahutab teda kümmekond sammu eesmärgist, küünist, et siis võidusignaali anda. Kõvasti taob poisi süda, — on ju see kangelane, kes vallutab küüni, ning järgmisel mängul ehib ta pead pealiku sulg. Ta on juba üsna lähedal ja tahab puudutada küüni, kuid korraga . . . pats! käib roomaja selga hele laks, teda oli märgatud viimasel silmapilgul. Valged on päästetud. Nii kordub küüni vallutamine kolm korda. Kui selle aja sees valgetest võitu ei saada, lõpetatakse mäng. Kui aga vallutatakse küün, siis algab indiaanlaste võidutants ümber tulede, mille järel magama minnakse, igaüks oma telki, et kosutavas õhus välja puhata ja järgmisel päeval jälle ennast näidata tublina.

M. S.

Süstal Pärnust Riiga ja tagasi.

Pärnu Tervise sõudja A. Schöni merereis.

A. Schön, Pärnu Tervise liige, tegi hiljuti meresõidu süstal Pärnust Riiga. Toome selle sportliselt huvitava ettevõtte kohta sõitja ülestähenduste järele kokkuvõtliku kirjelduse.

Väljasõit Pärnust oli reedel, 24. juuli õhtul ½8. Esimesel päeval sõudsin paar tundi, kuna hädaoht oli pimedas kivide otsa sõita. Edasi jõudsin 15 km. ümber. Laup., 25. juulil algasin sõudmist kl. 4 hommikul ja tegin tööd 16 tundi. Õhtul olin Salatsi lähedal. Pühapäeval, 27. juulil alustasin edasiminekut juba kl. 3 homm. lootusega õhtuks eesmärgile jõuda, kuid tuul pööras peaaegu vastu ja tuli sõitu katkestada. Esmaspäeval, 27. juulil keskpäeval jõudsin Düüna suhu. Edasiminek vastu tugevat voolu ja tuult oli raske. Ligi kolme tunniga pääsesin edasi ainult 2 kilomeetri ümber! Kell 7 õht. olin Riia sadamas, kus mu süst tollivalitsuses „klaariti". Oldi väga vastutulelikud ja tähendati, et mu süst on väiksem laev, mis välismailt kunagi Riia sadamasse sõitnud.

Riias veetsin 2 päeva ja tagasisõitu alustasin keskn., 29. juulil. Enne ärasõitu tehti minu „laevast ja meeskonnast" ülesvõtteid, kuna vastuvõtmine Riia sõudeklubi pool ka kõigiti kena oli. Kesknädalal tegin 5 tundi tööd, kattes paarkümmend kilomeetrit.

Neljapäeval, 30. juulil muutus tuul järjest tugevamaks. Oli ka paar kriitilist silmapilku, mil kummulikeeramisest palju ei puudunud. Süsta lõi peagi vett täis. Pääsesin kaldale, kus süsta tühjendasin ja sõitu jatkasin. Uus murdlaine täitis süsta aga peatselt uuesti. Reede, 31. juuli öösel müristas ja sadas tugevalt, nii et läbi märg olin. Hommikul, 1. aug., pööras ilm ja jatkasin sõitu Pärnu heas meeleolus. 1. aug. kell 6 õhtul olin jälle Pärnus tagasi, kus mind Tervise mehed tervitusega vastu võtsid.

Kokku tuli 400 km. ümber pika sõidumaa kohta tööd teha 78 tundi. Kõik ööd magasin süstas.

A. Schön.

Ringkonna võistluste poolfinaal.

Pärnu Tervis — Tall. Võitleja 5:0.

Kesk-Eesti meistri tugev paremus. Tervis finaali favoriit.

Foto Uudis, Pärnus.

Pärnu Tervise meeskond. Vasakult esimene veerandfinaali võistluse Tervis-Viljandi spordiühing kohtunik R. Põder, Kalevipoeg, teine vasakult on E. Järvetson, kaheksas on meesk. kapten E. Laur, järgmine on Mõttus, edasi Lembit. Paremal äärmine on H. Paalberg, Kalev, kes Tervise meeskonda praegu treneerib.

Selle võistluse kohta kirjutab E. Spordilehe Pärnu kaastööline A. P. järgmist:

Jalgpalli ringkonna võistluste esimene poolfinaal peeti Kesk-Eesti ringk. võitja Pärnu Tervise ja Tall. ringk. võitja Tall. Võitleja vahel pühap. 2. aug. Pärnus.

Seda võistlust oodati mitte üksi Pärnus, vaid ka üldse Eesti jalgpalli ringkondades elava huviga. Küsimus oli, kas suudab viimasel ajal jõudsalt arenev Tervise meeskond küllalt hästi kinnitada oma paremust Tallinna paraja 2. klassi meeskonna Võitleja üle ja sellega omale teed murda Eesti jalgpalli 1. klassi. Isegi pealinnast oldi võistluse puhul Pärnu sõidetud, nii rahvusmeeskonna enamkordne väravavaht A. Lass, Kalevi kapten R. Liivar ja E. Spordilehest O. Lõvi.

Mäng peeti Esplanaadi väljal. Enne võistlust oli kogu päev vihma sadanud, mis aga välja hea pinna tõttu end liiga palju tunda ei annud.

Meeskondade kaptenid avaldasid meie kohaliku kaastöölise küsimustele mängu eel järgmist: E. Laur, Tervise kapten: „Loodan kindlasti oma meeskonna võitu. Oleme viimasel ajal korralikult treneerinud E. Jolli ja praegu H. Paalbergi juhtimisel. Meestel on kindel võidutahe.“ Võitleja kapten Koppel lausus: „Kaotame, kuna meil pealegi paar varameest mängus. Tervis on viimasel ajal pealegi heasse vormi tõusnud.“

Mängu juhtis J. Hargel, Sindi Kalju, kes liinimeestena oli toetatud R. Liivarist ja O. Lõvist.

Meeskonnad esinesid järgmiselt: Tervis — Martinson; A. Järvetson — Lembit; Mõttus — E. Laur — Holsmann; E. Järvetson — Hendrikson — Peimann — Parakov — Peterson. Võitleja — Roots; Räästas — Tomson; Siivo — Laur — Kuuskler; Paavel — Rääks — Koppel — Shmidt — Hahn.

Pealetungile asus kohe Tervis. Esimesed löögid ei tabanud aga märki. 22. min. lööb Peimann tükk aega kestnud pealetungi järel E. Järvetsoni söödust 1:0. Seda võtab vastu elav kiiduavaldus. 27. min. tuleb Tervise väravavahil tõrjuda esmakordselt Võitleja pealetungi paremkaitsja ebaõnnestanud pealöögi järel. 31. min. teeb Võitleja oma esimese väravalöögi. 37. min. nurgalöök Võitleja heaks, paremsisemine lööb mõnelt meetrilt latti. Vaheajale minnakse seisuga 1:0, nurgalöögid 3:1 Tervise heaks. Viimane vahekord oleks mängu käigu järele ka vast resultaadiks võinud olla.

Teisel poolajal — paarikümne sekundi järel Parakov — Peimanni läbitung, millel Peimann vastu jooksnud väravavahist mööda pääseb ja otse väravajooneni tungib, kus tegemata ei jäta 2:0. Tervise hoogne pealetung kestab ja 12. min. nurgalöögi järel lööb Hendrikson 3:0. 14. min. tuleb Mõttus — E. Järvetson — Peimanni koostöö järeldusel 4:0.

32. min. nurgalöök Võitleja heaks, mil Tervise värava ees kompaktses massis koos 15-ne mehe ümber, palli saadab sellest hunnikust Martinson minema ja Võitleja paneb sellele punkti mööda-löögiga. Võitleja püüe auvärava löömiseks leiab äärmiselt sitket vastupanu. 41. min. saadab Mõttus palli suure tohmamislöögiga taeva alla ja lõikab sellega isegi mõne käteplaksutuse! Hea järeljooksuga saab palli Parakov ja lõpetab väravate rea number viiega.

Resultaat 5:0 ja nurgalöögid 5:3 Tervise heaks.

Võitleja mängis teisel poolajal kümne mehega, kuna kaitsja Tomson vana jalavea tõttu ei saanud lõpuni võistelda.

Publiku poolt, keda oli üle 1000-nde, leidis Tervise tüse võit sooja vastuvõtu. **A. P.**

*

Meeskondade võimete kohta on meie Pärnu sõitnud esitajal ülemaltoodud kirjeldusele lisada järgmist:

Tervis oli sel eelduste järel otsustavamal ringkonna tsükli mängul oma vastasest tugevalt parem. Pärnu meeskonnal, kes koosneb kõik atleedi figuuridega mängijatest, oli juba suur füüsiline paremus Võitleja nigelavõitu kehalise materjaaliga meeskonna üle. Ka mänguhoo poolest olid nad oma vastasest ees. Suurt silumist ja juureõppimist on mängijatel tarvis veel mängutehnikas. On mehi, kes pea ainult jõu ja hoo varal mängivad, neist eestkätt paremhalf Mõttus. Peamäng on meeskonnal veel nõrk. Seda esitas pea üksinda vasakkaitsja Lembit, kuid ka puudulikult — suutmata oma raskena näivat keha maa küljest kergitada. Üldiselt on ta oma kaasmängijast A. Järvetsonist kogenum mees. Väravavahti Martinsoni ei saanud palju töös näha. Tsentrhalf E. Laur omab head jalgpallimehe figuuri, kuid tal on palju puudust pallikäsituse, positsioonimängu ja edurivi söötmise oskuses. Edurivist oli sümpaatne paremäär E. Järvetson, kuid võrdlemisi korralikkude tsenderduste juures on läbitungimises liialt pehme. Keskkolmik vajab edukuseks kiirust veel suuremal määral. Tsentrforvardil ja keskpoolkaitsjal tuleb enam rõhku panna tiivameeste kasutamisele. Kogusummas on meeskond arenemise poolest heal teel ja püsival töökusel suudaks Tervis edaspidi oma nime pealinna meeskondadele lähemale tõsta.

Võitleja ei olnud siiski väärinud sarnast suurt kaotust. Mängukäigule vastavam oleks olnud kui mitte kaks, siis aga kindlasti üks pall Tervise võrku.

Vilemees J. Hargel, kes esitab Sindi Kaljut, oli sel mängul ehtne sintlane. Nimelt oli talle Sindi dressina sealse Kalju kapten J. Kukk Pärnu kohale toonud terve oma võistlusvarustuse. Muu kõrval oli see mäng J. Hargelile täpse juhtimise poolest üks ta parematest vilepartiidest.

Lõpuks: võiduga Võitleja üle on Tervis tõusnud favoriidiks eeloleva pühapäeva finaalil Narva t.-h. klubi vastu. Paistab kindlana, et Pärnu Tervis on tulevast pühapäevast Eesti seitsmes 1. klassi meeskond.

Ed. Radus'e
kullasepa äri
Sauna tänav nr. 1.
Soovitab igasuguseid spordivõistluste auhinde, serviise ja muid kuld- ja hõbeasju.

Narva tennis-hockeyklubi — Tartu noorsoo selts 5:1.

Narva ringkonna võistluste teine finalist.

Ringkonna võistluste teise poolfinaali kohta, mis peeti Narvas 2. aug., kirjutab meie Narva fr— kaastööline järgmist:

Pühap., 2. aug. kohtasid Narvas P.-Eesti ringk. meister Narva tennis-hockey klubi ja L.-Eesti meister Tartu noorsoo selts. Tagajärjeks oli Narva võit 5:1 (1:1), nurgalöögid samuti Narva heaks 6:1. Esimene poolaeg läks lahtise mängu juures, kuna teine poolaeg narvalastele kuulus. Pealtvaatajaid oli rohkelt — 500 ümber. Mäng kannatas porise välja tõttu. fr—

Sama võistluse vahekohtunik A. Luugenberg, Narva Kalev, teatab meile veel järgmist: Narva võit sarnase suure väravate vahekorraga ei olnud teenitud. Suurest kaotusest langeb eestkätt rohkelt Tartu väravavahi peale, kes oli liialt nõrk. Kenast mängust ei saa kõnet olla. Füüsiliselt olid tugevamad narvalased, pallikäsituse poolest tartlased. Narvalaste parem mees oli tsentrforvard Taal.

Märkida on, et mõlema poole mängijad ilmutasid määruste mittetundmist. Üheks Narva kohta iseloomustavaks nähtuseks on, et seal halvem osa publikust iga sündmuse puhul vilistab. Selle poolest näib olukord korra mõttes Narvas hullem olevat kui Hispaanias. Nõuda on, et korra eest võistlustel hoolitseks otsekohe seltsid, kelle meeskonnad võistlevad. Vastasel korral kestab edasi soovimatu nähtus, et võistluste korralikule läbiviimisele Narvas ka edaspidi takistusi tehakse, mis spordi edenemisele halva mõjuta ei ole.

Läti kiri.

Kaiservald provintsis löödud!

(E. Spordilehe Riia kaastööliselt.)

Viimaste päevade sensatsiooniks Riias on, et Kaiservaldi meeskond sai 2. aug. Võnnus sealselt Cesu viesiga biedriba'lt (Võnnu seltskondlik ühing) lüüa 1:4 (1:3). Selle juures oli Kaiservald oma täies koosseisus.

Viimasel pühapäeval võistlesid Riias esmakordselt Leedu jalgrattamehed. Nad siiski mingit väljapaistvat edu ei saavutanud. Läti sprinteritest rattasõidus osutus paremaks Rob. Plume, kes võitis Apsiti ja Savitshi.

Viini Hakoah pidas Riias kokku 3 võistlust. Tagajärjed olid: RFK-ga 7:0; Riia koondusega 6:0 ja kolme seltsi koondusega 5:0. Viimases meeskonnas oli JKS-ist 4, Kaiservaldist 4 ja Riia Hakoahist 3 mängijat. Viini Hakoahi 3 võitu väravate kogusummaga 18:0 on kõigiti kena saavutus.

Üks paremateist Viini Hakoahi mängijatest — paremsisemine Häusler on kutsutud Riia Hakoahile treeneriks.

Ad. Plum.

— **Ungari vähendab oma maavõistluste arvu.** Teatavasti on Ungaris mängijad praegu nõrgas vormis. Kui Ungari meeskond oma viimasel reisil maavõistlusel Rootsile kaotas 2:6 ja Poolas linnavõistlusel Krakoviga ainult viigi 0:0 saavutus, siis leidis meeskond tagasijõudmisel Budapestis eest külma vasturõõtu. Nüüd on Ungari jalgpalliliit oma võistluskavast maha tõmmanud maavõistluse Hispaaniaga ja linnavõistluse Viiniga. Sellest sammust on näha, kuidas välismaade liidud talitavad mängijate vormist olekul.

— **Viini Hakoah** maksab oma meeskonnale kõige suuremat palka Viinis: nimelt kulub tal selleks iga kuu kohta kogusummas üle 500.000 m. Kõige vähema palga saab Admira meeskond: 75.000 m. kuus.

— **Naine vahekohtunikuna.** Shveitsi lehed teatavad, et Venemaal „seltsimees“ Sumakova on vahekohtunikkude kolleegiumis eksami sooritanud ja omale õiguse omandanud matshide juhtimiseks. See on esimene juhus, mil naine jalgpallikohtunikuna esineb.

— **Kilingi-Nõmmel** peeti 2. aug. noorsoo seltsi Õilme spordiosakonna korraldusel omavahelised kergejõustiku võistlused. Väli oli sadanud vihmast märg, mis tagajärgi nõrgendas. Tagajärjed: kaugus Gerberson 5,27; kõrgus Gerberson 1,42; kuul Kull 11,22; ketas Langholts 28,55; oda Gerberson 45,20. **El.**

— **Narva Võitleja** korraldas omavahelised kergejõustiku võistlused, mis andsid järgmisi tagajärgi: 100 mtr. Berger 12,3; kuul Toim 9,85; ketas Kael 26,83; oda Jalakas 36,40; kaugus Toim 5,60; kolmik Pokats 11,59; kõrgus Kaukull ja Toim 1,45. **I. P.**

Tartu maakonna esivõistlused kergejõustikus.

Head tagajärjed halbadel võistlustingimustel. Kaks Eesti ja viis maakonna rekordi. 60 osavõtjat.

Tartu maakonna esivõistlused, mida peeti läinud laupäeval ja pühapäeval Tartu Kalevi korraldusel, möödusid tugevate vihmavalingute saatel üleni porisel ja veelõikudega kaetud spordiväljal. Ilm, mis kogu võistluseelse nädala oli Tartut tugevate vihmahoogudega õnnestanud, muutus võistluste puhul veel erakordselt pahuraks, mille järeldusel jäid tagajärjed paratamatult nõrgemaks, kui seda oodati seniste võistlus- ja treeningsaavutuste järel.

Üldiselt andsid võistlused siiski vaatamata kõigest ilmeka pildi Tartu sportlisest elust, mis selgemalt väljendas kaugushüppes, kus kuus osavõtjat saavutasid tagajärje üle 6 meetri ja kõrgushüppes, kus seitse meest ületasid kõrguse 160 sm.

Võistluste parematena näitasid end naised, kes seadsid kaks uut Eesti rekordi — neiu Rebane (Tartu Kalev) 60 m. jooksus 8,3 ja neiu Tippo (Ak. sp. kl.) kõrgushüppes 1.31. Neist näib esimene, neiu Rebane oma parimas vormis olevat, kuna ta 60 m. saavutust porisel ja pehmel jooksuteel tuleb pidada erakordselt heaks.

Rähn esines, nagu tavaliselt, suurevõimelise võistlejana, kaasa tehes pea kõik võistlusnumbrid, kuigi ta halbade võistlustingimuste tõttu midagi eriti väljapaistvat ei suutnud pakkuda.

Laupäeval kutsus ta siiski ootamatult sensatsiooni esile, kattes 400 m. eeljooksu toreda ja jõulise stiiliga 51,8 sekundiga; hiljem selgus aga üldiseks pettumuseks, et maa oli lühem 8 meetrit(!).

Edasi tuleb märkida Rüütli ilmset edu ja arenemist aasta kestes, kuna ta näitas taagjärgi: 1500 m. jooksus 4.25,8 ja 5000 m. 16.58,0. Mõlemad jooksud võitis ta pea konkurentsita, kuna Antson vigastatud jalaga ainult seltsivahelise karikavõistluste tõttu 1500 m. kaasavõistles, kuid siingi ainult osa oma võimistest võis välja panna. Teise võistluspäeva suuremaks üllatuseks oli noore Laabenti võit 100 m. jooksus, mis veel kord kinnitab ta suurt andekust sprinterina.

Heidetes ja visketes jäid tagajärjed libeda maapinna tõttu üldiselt nõrgapoolseteks. Odaheites väärib siiski täit tähelepanu Laurisoni saavutus: 50 m. 3 sm.

Vaatamata vihmasest ilmast oli võistlusi pealtvaatamas rohkearvuline hulk inimesi, mis tunnistab Tartu seltskonna tõusvat huvi spordile.

Üldiselt olid tagajärjed:

100 mtr. eeljooksud: Rähn 11,8; Gern 12,1; Neumann 11,9.

60 m. eeljooksud naistele: Rebane 8,3 (uus Eesti rekord); Tippo 8,6.

400 (392) m. eeljooksud: Rähn 51,8; Reisner 62,8.

Kaugushüpe: 1. Rähn (Ak. sp. kl.) 6.56; 2. Neumann (Ak. sp. kl.) 6.43; 3. Steinberg (Kalev) 6.35; 4. Laabent 6.10; 5. Iwask (Kalev) 6.09; 6. Kitsing (Kalev) 5.04.

Kuulitõuge: 1. Iwask 12.20; 2. Feldmann (Ak. sp. kl.) 12.19; 3. Madisson (Ak. sp. kl.) 11.62.

110 m. tõkkejooks: 1. Viin (Ak. sp. kl.) 17,4 (uus Tartu maakonna rekord); 2. Rähn 17,5; 3. Steinberg (Kalev) 17,7.

Kõrgushüpe naistele: 1. Tippo (Ak. sp. kl.) 1.31 (uus Eesti rek.); 2. Retzold (Ak. sp. kl.) 1.25; 3. Rebane 1.20 (vahehüppes 128).

1500 m. jooks: 1. Rüütel (Kalev) 4.25,8; 2. Antson (Kalev) 4.29,0; 3. Mitt (Ak. sp. kl.) 4.30,0.

Raskusheide (12,5 kg.): 1. Kalkun (Kalev) 13.87; 2. Rähn 12.93; 3. Mitt 11.99.

4×100 m. teatejooks 1. Ak. sp. kl. 1. meeskond (Neumann, Laabent, Viin, Rähn) 48,2; 2. Kalev 1. meeskond (Steinberg, Kitsing, Ivask, Gern) 49,2; 3. Ak. sp. kl. 2. meeskond 50,7.

100 m. lõpujooks: 1. Laabent 12,0; 2. Rähn — rinna jagu järel; 3. Gern, teisest rinna jagu järel.

60 m. lõpujooks naistele: 1. Rebane 8.8. 2. Tippo; 3. Reinhold (Ak. sp. kl.).

400 m. lõpujooks: 1. Rähn 54,1; 2. Gern 55.6; 3. Reisner (Ak. sp. kl.).

5000 m. jooks: 1. Rüütel 16.58,0; 2. Mitt 17.48,0; 3. Laas (Kalev).

Kettaheide: 1. Feldmann 37.95; 2. Kalkun 37.58; 3. Ivask 37.04.

Kõrgushüpe 1. Tiitso (Ak. sp. kl.) 1.65; 2. Steinberg 1.65; 3. Neumann 1.60; 4. Kink (Kalev) 1.50 5. Viin 1.60; 6. Laurson (Kalev) 1.60.

Kaugushüpe naistele: 1. Rebane 4.70 (uus Tartu maakonna rekord) 2. Tippo 4.55; 3 Maalmann 4.39; 4. Vengalis 4.14.

Teivashüpe: 1. Neumann 3.10; 2. Martin (Kalev) 3.00, vahehüpe 3.10, 3. Reisner 3.00.

Odaheide: 1. Laurson 50.03; 2. Schütz (Ak. sp. kl.) 48.22; 3. Anton (Kalev) 43.60.

Kolmikhüpe hooga: 1. Rähn 13.22 (uus Tartu maakonna rekord); 2. Laabent 12.27; 3 Steinberg 12.26; 4. Reisner 12.23; 5. Pillikse 12.07.

A.-s. Lafermi rändava karika võitis käesoleval aastal esimest korda Akadeemiline spordiklubi 52 punktiga Kalevi 38 punkti vastu. A. A

Prantslased võitnud inglasi.

25. juulil peeti Brightonis Prantsuse—Inglise kergejõustiku maavõistlus. Järjekorra poolest oli see neljas maavõistlus ja andis ühtlasi Prantsusele esimese võidu. Punkte omandas Prantsusmaa 58 Inglise 53 vastu. Mõlema maa meeskonnast puudusid mitu paremat meest, kuid selle peale vaatamata on saavutused head.

Tagajärjed: 100 mtr. — 1. Rangeley (I.) 10,8; 2. Green (I.) 50 sm. järel; 3. Mourlon (Pr.). 200 mtr. — 1. Mourion (Pr.) 21,6; 2. Rangeley (I.); 3. Cerbonney (Pr.). 400 mtr. — 1. Ripley (I.) 49,8; 2. Téneveau (Pr.) 1½ mtr. järel; 3. Galtier (Pr.) 800 mtr. — 1. Stallard (I.) 1.53,8; 2. Viriath (Pr.) 15 mtr. järel; 3. Boitard (Pr.). 1500 mtr. — Pelé (Pr.) 4.00,8; 2. Bontemps (Pr.); 3. Macalpine-Downie (I.). 5000 mtr. 1. Cotterell (I.) 15.28; 2. Muggeridge (I.); 3. Dolqués (Pr.). 110 mtr. tõkkeid — 1. Gaby (I.) 15,2; 2. Allard (Pr.); 3. Bernard (Pr.). Kaugus — 1. Childs (I.) 6,95; 2. Pinson (Pr.). 6,65; 3. Couillaux (Pr.) 6,56. Kõrgus — 1. Nuttal (I.) 1,82; 2. Sabattier (Pr.) 1,82; 3. Cherrier (Pr.) 1,67. Kuul — 1. Paoli (Pr.) 13,32; 2. Duhour (Pr.) 12,75. Vasar — 1. Saint-Pé (Pr.) 40,68; 2. Zaidin (Pr.) 40,09; 3. Treben (I.) 39,23. Ketas — 1. Courtejaire (Pr.) 40,03; 2. Paoli (Pr.) 37,86; 3. Jefferson (I.) 35,84. 4×400 mtr. teatejooks — 1. Inglise 3.42,2; 2. Prantsuse 3.48,6.

Pariisi rahvusvahelistel

kergejõustiku võistlustel, mida korraldas Université-Club 14. juulil, võitis Paddock 100 mtr. ajaga 10,8. Rinnaosa järel Murchison, kolmas Chasseloup. 100 yardi võitis Mrchison 9,6, Paddock ½ mtr. järel. 110 mtr. tõkkeid — Marchand 16,0; 400 mtr. — Paulen 49,2; 400 mtr. tõkkeid — Resal 56,0; 1000 mtr. — 1. Martin 2.28,8; 2. Schaerer 2.31,8.

Dubliini kolmikmatshil

Inglise, Iiri ja Shoti vahel tuli võitjaks esimene 17½ punktiga järgmiste 12⅔ ja 3 punkti vastu. Paremateist inglaste tagajärgedest on nimetada Goody 100 yardis 10,0; Gaby 120 y tõkkeid 15,4; Child'i kaugus 6.96; Ellis'e 1 miil 4.20,6, kusjuures Stallard kolmandaks jäi; Nuttall'i kõrgus 1.83. Iirlased võitsid — Mc.Eachern 880 y. 1.58,4; Lavan 220 y. ja 440 y. 23,0 ja 50,2 (Iiri rekord); Ryan 4 miili 19.58,2 ja O'Grady 4 miili 19.58,2 ja O'Grady kuul 13.23.

Prantsuse rekordi

on püstitanud kettaheites Pierre tagajärjega 43.30.

Norra rekordi

mõlema käega odaviskes on tõstnud Sunde 106.11 peale (paremaga 62.00).

Saksa ülikoolide esivõistlused

peeti 25. ja 26. juulil Danzigis. Osavõtjaid oli üle neljakümnest Saksa ja Austria ülikoolist.

Paremad tagajärjed: kergejõustikus — 100 mtr. Körnig 11,1; 110 mtr. tõkkeid Anton 16,0; 5.000 mtr. Bauer 16:28,5; 3×1000 mtr. Marburgi meeskond 8:24,8; 6×100 mtr. Berliin 1:07,3; kõrgus Rieter 1,82; kaugus Herzog 6,65; ketas Lingnau 40,59; kuul Lingnau 9,91; vilevõistluse vanadele akadeemikeridele võitis dr. Mallvitz, Berliin; kolmevõistluse naisüliõpilastele võitis prl. Passavant, Berliin; ujumises — 100 mtr. rinnuli Pöckel 1:22,6; 100 mtr. seljali Boddin 1:20,4; 100 mtr. vabalt Ohlfelder; 1:06,5; 1000 mtr. vabalt Miessbach 15:42,1; 4×100 mtr. Darmstadt 5:21.

A. Stadler,

Austria meistertõstja püstitas Viinis uue ilmarekordi kahega tõukes kergekaalus 125,3 kilo. Endine ilmarekord oli belglase De Haesi oma 122,5 kg.

Tour de France,

ring ümber Prantsusmaa, on suurimatest rattasõitudest maailmas. Tee pikkus on 5430 kilomeetrit, kuna iga päev katavad sõitjad tee- ja ilmaolude peale vaatamata 300—400 kilomeetrit. Tänavu võitis sõidu itaallane Ottavio Bottecchia, kes ka läinud aastal võitis. Bottecchia on alla 30 a. vana. Võitja aeg oli 219 tundi.

Seda iga-aastast suurt sõitu korraldab Pariisi spordileht L'Auto. Märkida on, et sõidu kestvusel lehe tiraash oli 800.000 eksemplaari.

— **Rattavõistlused Rakveres** korraldas sealne Kalev 2. augustil Tammiku ringteel. Võistlusmaa pikkus oli 50 km. Vihma tõttu muutus tee libedaks, nii kukkusid paremad sõitjad Ivanov ja Kuivkaev eelviimasel ringil. Esimesena lõpetas Kulbas, aeg 1.40.16; 2. Ivanov; 3. Kuivkaev, 1 ring järel; 4. Laas 2 ringi järel. —ar.

Kergejõustiku varia.

Soomest. Kotka rahvusvahelistel jooksis Martin 500 mtr. 1.04,7 ja 800 yardi 1.44,2. Paddock võitis 100 mtr. 11,1 ja 150 mtr. 16,8.

Tamperes võistlesid paremad rootslased ja norralased. Svensson, Rootsi, võitis 400 mtr. 50,4 Gourevitshi ees, kelle aeg oli 50,9. 800 mtr. oli samuti Svenssoni hõlbus võit 1.57,4. 1500 mtr. lõi uus Soome täht Koivunalho rootslast Eklöfi ajaga 4.02,9, viimane aga andis omakord revanshi 3000 mtr-is võites selle 8.47,6. Kolmikut hüppas Tuulos 14,84 ja Järvinen 14,24, kõrgust Vahlstedt ja Tuulos 1.80, jättes sama tagajärjega norralase Sverre Hanseni kolmandaks. Kuuli tõukas Torpo 25.82 (14.33), ketast heitis Niittymaa 81.56 (42.40) ja norralane Trandem 76.84 (38.90), oda viskas Johansson 58.16 ja Järvinen 58.03.

Kuopios jooksis Paulen 400 mtr. 50,0, Aström 50,5, Vilen 51,4 ja 800 mtr. 1.58,3.

Tamperes jooksis Paddock 100 y. 10,2 ja 200 mtr. 21,8 (Halme 22,2). 440 y võitis Paulen 50,1 ja 1000 mtr. Martin 2.33,2. Määttänen jooksis 5000 mtr. 15.27,2 ja Tuulos hüppas kaugust 7.18 ja S. Hansen 6.93,5.

Rootsist. N. Engdahl jooksis Göta rahvusvahelistel võistlustel 400 mtr. 48,8, S. Petersson 100 mtr. 10,8, G. Johansson hüppas kaugust 7.03, K. Österberg kõrgust 1.90, B. Lüning heitis ketast 42.37 ja H. Lillier viskas oda 60.98.

Hispaaniast. Hispaania esivõistlustel püstitati kolm uut rekordi: kõrgus — Irigoyen 1.85, 200 mtr. — Ordonez 22,4 ja 4×400 mtr. — S. C. Viscaya 3.40,2.

Austraaliast. Ülikoolide esivõistlustel jooksis Burns 100 yardi 10,2 ja 220 y. 22,2. Harison võitis 440 y. 50,4 ja kauguse 6.78.

Saksamaalt. Hannoveris jooksis Forster 100 mtr. 11,0 ja Duisburgis hüppas Tyrolf kaugust 7.04.

Rumeeniast. Esivõistlused andsid järgmisi tagajärgi: 100 mtr. — Stefan 11,0; 200 mtr. — Schuller 23,8; 400 mtr. — Schuller 52,8; 800 mtr. — Cabat 2.02,8 (rekord); 1500 mtr. — Cabat 4.19 (rekord); 5000 mtr. — Wild 17,6; 10.000 mtr. — Martin 36.07,6; 110 mtr. tõkkeid — Neacsu 16,8 (rekord); 400 mtr. tõkkeid — Scarneciu 61,5; kõrgus — Stefan 1.79; kaugus — Fischer 6.64; kolmik — Störzbach 12.84; teivas — Barabas 3.02; kuul — Coste 11.77; ketas — Zorila 30.07; oda — Springer 51.65 (rekord); vasar — Bodea 41.29; 4×100 mtr. — Olympia 45,8.

O.-ü. „ESTO"
Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.
Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

Uruguai jalgpallist.

Uruguai neeger Andrade, Pariisi mängude kuulsam jalgpallimees, katkestanud jäädavalt sportimise.

Uruguailased on oma olümpia võidust saadik Pariisi 1924. a. mängudel saanud maailma kuulsamateks jalgpallimeesteks. Tulles tundmatutena Euroopa, oli nende triumf Pariisi mängudel üllatuse poolest suurem, mida maailma jalgpalli ajalugu seni tunnud. Pariisis sammusid nad võidult võidule, olles tugevalt üle kõigist vastastest. Seda oma võidukäiku tulid uruguailased kordama uue reisiga Euroopa, mida käesoleva aasta algul ette võttis Uruguai meistermeeskond F. C. Nacional Montevideo. Meeskond, mille koosseisus oli enamus Uruguai olümpiamehi, võitis ka nüüd suuremal jaol oma vastaseid. Ainult Hispaanias oli nende edu napp, kus neil kolm võistlust lõppesid 0:1, 1:2, 1:1. Kuid selle kolme võistluse kohta oli 6 karistuslööki uruguailaste vastu. Nende põhjus peitub Hispaania vahekohtunikkudes...

Veel üks kaotus oli neil Praaga Spartale 0:1, kuid selle suureks põhjuseks oli uruguailaste väsimus pika rea võistluste järel, kuna tshehide eneste mäng oma üldsuses siiski ei ulata Uruguai tasapinnale.

Üheks jalgpalli suurrahvuseks, kes end mitte üksi Euroopa mandril, vaid ka kogu maailmas kõige paremate hulka loeb, on Austria. Uruguailaste nüüdne võistlusreis ulatas ka Viini, kus uruguailased pidasid kolm võistlust ja võitsid ka sama palju kordi.

Austrialased, kelle jalgpalli meeskond Pariisi olümpia turniirist osa ei võtnud, arvasid, et nad oma osavõtu korral oleks küüninud uruguailasi lööma ja sellega ka olümpia turniiri võitnud.

Nüüd, peale uruguailaste võistlemist Viinis, muutsid nad oma arvamist. Nende jalgpalli kindral Hugo Meisl, kes hiljutise Austria võistluse ajal meeskonnaga Tallinnas kaasas oli, ütles: „Austria ei oleks Pariisis suutnud võita uruguailasi. Viimased on oma mängu hiilgavuse poolest üheks kõige suuremat imestust äratavaks meeskonnaks maailmas. Lõuna-Ameerika koondus, mis moodustatud enamuses uruguailastest ja täiendatud Brasiilia tsentrforvardi ja Argentiina ääreajajaga, omab ka häid shansse Inglismaa parima meeskonna vastu."

Sarnaselt kõlab attestatsioon Uruguai jalgpallile.

Uruguai suurtest nahkkuuli rüütlitest omandas erilise nimbuse Andrade. See Uruguai neeger oli Pariisi turniiri populaarim mängija. Dr. Willy Meisl oma raamatus „Die Olympischen Spiele 1924" tituleerib Andradet kui turniiri hiilgepunkti ja turniiri parimat mängijat. Ta kohta on seal öeldud: „Andrade, kes mängis paremhalfi, oli parimaks poolkaitsjaks, keda Euroopal avanes võimalus tõsiselt imetleda. Ta on raffineerituma tehnikaga mängija, kes võib kõik, mida ühel jalgpallimehel üldse võimalik. Selle juures omab ta graatsiat, mis võrdne vähemalt ühe steptantsija moodsale graatsiale. Kõige selle kõrval on tal ka tõelise sportlase fairness." See on ainult väike osa tunnustusest, mida Andrade saanud kogu Euroopalt. Ta suurest mängukunstist on samuti vaimustavad mälestused ka meie jalgpallimeestel, kes Pariisi turniiri ajal uruguailastega koos elasid Kolombi olümpia külas, seal õhtuti uruguailaste laule kuulasid ja nende juure külaskäike tegid. Seda meeletuletades ei kao mõte, et Eesti ei olnud kaugel kohtamisest Uruguaiga. Vahel oli ainult Ameerika-Eesti matshi penalty, mille õnnestumisel Eestil P. Ameerika asemel oleks tulnud mäng Uruguaiga... Seal oleks olnud Andrade (paremhalf) Üprausi (vasakäär) vastu!...

Ka uruguailaste nüüdse Euroopa sõidu tegi Andrade kaasa. Kontinendi spordipublik tahtis uruguailaste meeskonnas tingimata näha Andradet. Ta tuligi, kuid 1925. a. Andrade ei olnud enam 1924. a. Andrade. Kuulus neeger oma võrratu populaarsusega ei olnud enam sama pallivirtuoos, keda rahvahulk imestanud ja kellele ta aplodeerinud. Nüüdne Andrade oli veel ainult enese vari. Ühel päeval tuli

Leandro Andrade.

ka see, et Andrade ei seisnud enam oma kohal Uruguai meeskonna poolkaitseliinis. Välismail kommenteeris iga üks oma viisi seda kuulsa halfi tagasiastumist peale ta poolt näidatud tühmi mängu järel võistlustel. Siis jatkas Uruguai „üksteist" oma reisi mööda mandrit ja enam ei kõneldud Andradest.

Tõeliselt elas Andrade nüüd üksinda Pariisis. Teda tabas seal hiljuti üks Prantsuse ajakirjanik, kes sellest kirjutab järgnevat: Andrade viibib tihti ühes kohvikus, mis kohtamiskohaks Pariisis elutsevatele uruguailastele. Seal istub ka Andrade alati. Ta näeb välja enamal jaol unistava ja indolentsena. Seal kohvikus viibimisega „surmab" ta oma aega, nagu öeldakse. Endiste päevade suur mängija on nüüd kõhnemaks jäänud, kuid ei ole kaotanud oma elegantsust, mida on igal uruguailasel. Ta kõneles:

— Mul tuli lahkuda oma spordivendadest haiguse tõttu. See haigus näis algul olevat väike möödaminev rammestus, kuid võttis hiljem tõsise loomu. Ma ei jõua enam tarvilikku jõudu ammutada, kuna ma haiguse tõttu ei või süüa. Kui ma söön midagi, siis ei anna see mulle mingit tulu. Mu kõht on väsinud ja korratus olekus ning ei jõua toitu enam hoida. Selle tõttu on mul tulnud kolm nädalat end toita ainult piimaga kohviga. On mõistetav, et sarnase reshiimi juures ma ei ole enam endine mina.

— Mis on selle kõhuhaiguse põhjuseks?

— Enne Pariisi mängudele tulekut tuli meil Montevideos läbi teha vali treening. Meie sõime siis ainult kergeid toite. Pariisis, enne ja pärast mängu, pidasime samu preskriptsioone. Kuid see ei kestnud nii enam edasi, kui võitjatena jõudsime tagasi koju. Pärast Euroopasse uuesti tagasi tulles ja olles iseteadvad, ei tahtnud meie enam elada endiselt tagasihoidlikult. Nii tuli, et kõht tähelepanematult nõrgenes päev-päevalt alalistel sõitudel, kus päevad ja ööd rongil tuli mööda saata ja järjest võõrastemaju ja toitmisviise vahetada. Kui mulle tõi see kaasa kõhurikke, siis on teised muul viisil ka kannatanud. Petronel on soonte venimine, Romano närvilisem kui kunagi varem ine. Õppetund oli vali. Meie teame nüüd, et sarnast ekspeditsiooni järjestikku sõitmise ja võistlemisega ei või ette võtta karistust saamata.

— Mida Teie mõtlete nüüd teha?

— Puhata ja hoida ennast. Praegu olen ühes ravitsusasutuses. Hiljem pööran tagasi Montevideosse. Kui ma täiesti terveks ei saa ega suuda saavutada oma läinudaasta füüsilist konditsiooni, siis ütlen jalgpallile jumalaga."

Teiste teadete järel olevat kindel, et Andrade tervisline rike on parandamatu ja Andradel, Pariisi mängude hiilgaval pallivirtuoosil, tuleb 23 ja poole aasta vanuses traagilisel viisil jäädavalt loobuda oma spordist.

Praegu on uruguailaste meeskond asumas koduteele. Viimati võitsid nad veel Barcelonas viimase koonduse 4:0 ja selle järel Lissabonis ka sealse linnameeskonna 7:2.

M. Andreesen
Meesterahva rätsepaäri
Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

— **Castro**, Ungari ühekäeline forvard, on Viini jäänud, et seal omale kunstlikku kätt lasta panna.

— **Euroopa riikide paremuse järjekord** jalgpallis on Saksa Fussballi arvamisel järgmine: 1. Inglismaa, 2. Hispaania, 3. Austria, 4. Daani, 5. Rootsi, 6. Saksa, 7. Tsheho-Slovakkia. Igatahes tundub ebaõigena Saksa asetamine Tsheho-Slovette, kuna Saksamaast vast veel rida teisi paremaid jalgpallimaid Euroopas leidub. Austriale on antud auvääriline kolmas koht, millega ta ka vast rahul on. Rootslased on aga paigutatud viiendaks, kuna nad ise omale veel ainult Uruguaid maailmas vastaseks peavad. Muidugi on selle järjestuse väärtus relatiivne, nagu jalgpall seda oma loomu poolest eriti on.

— **Rapid, Viin**, võitis Göteboris 17. juulil sealse Oergryte meeskonna 4:1 (1:1) ja 19. juulil mängis Kamraternaga 2:2 (0:1).

— **Viini Simmering** võitis Riias sealse IKS-i 4:1 ja RFK üle 5:0 ja 4:1, kuna võistlus Riia koondusega lõppes 0:0.

Pärnu Vaprus—Mõisaküla TSSO 1:1.

Nim. võistlus peeti 2. aug. Pärnus Esplanaadi väljal, mis vihmast ülirohkelt loikudes ja porine oli. Ka võistluse ajal tuli tugevalt v" Selle peale vaatamata oli puiestee ääres puude alt võistlust pealtvaatamas mõnisada inimest.

Mõisaküla tuletõrjujate seltsi spordiosak. meeskonnas mängis kaasa nende treener A. Silber, TJK. Vaprus algas tugevalt ja oli ühtlasema mängu juures esimesel poolajal ülekaalus. Poolaeg lõppes 1:0 Vapruse heaks. Värava tegi kaugelöögist tsentrhalf Fabrit. Mõisaküla heaks oli küll karistuslöök, mida A. Silberil löögi kahekordse toimetamise peale vaatamata sisse ei õnnestanud lüüa. Esimene löök läks väravavahi kätte, teine posti.

Teisel poolajal muutus pilt, kuna nüüd Mõisaküla kestvalt pealetungis oli. Värava tasus tsentrforvard Gross, kes palli väravavahi käte vahelt sisse lõi. Mõlema poole väravavahil oli halb komme palli kaua käes pidada, millest alati hoiduda tuleb.

Meeskondadest paremaks oli siiski Vaprus, kes Mõisaküla üle kindlasti oleks võitnud, kuid nüüd hoidis selle ära A. Silberi tüse töö. Mängijatest olid silmapaistvamad Vaprusel tsentrhalf ja vasaktiib. Mõisakülal paremtiib. Üheks halvaks kõrvalnähtuseks oli rohke foulide tegemine Vapruse poolt.

Võistlust vilistas O. Lõvi.

Kalev 2 Narvas ja Rakveres.

Kaotus Narva Võitlejale.

26. ja 27. juulil võistles Tall. Kalevi 2. meeskond Narvas. Esimene võistlus oli sealse tennishockey klubiga, mille Kalev kergelt võitis 7:0 (4:0). Väravaid löid K. Fischer (2), E. Fischer (2), Lõune (2) ja Maasik. Kohtunik oli Safronov, Võitleja. Pealtvaatajaid 500 ümber.

Teine võistlus Narvas oli Võitlejaga, mille Kalev kaotas 2:3 (1:1). Võitleja sai algul oma heaks karistuslöögi, mis mööda löödi. Esimese värava Võitleja heaks tegi Kalevi oma mees — paremkaitsja. Selle tasus Maasik vabalöögist 18 mtr. pealt. Teisel poolajal tegi Võitleja Kalevi vasakkaitsja tagasisöödust 2:1 ja selle järel löödi Kalevi väravaht Leithammel reast välja. Järgnes 3:1 Võitleja heaks ja siis K. Fischeri poolt lööduna 3:2.

28. juulil oli võistlus Rakveres sealse Kalevi vastu. Siin võitis Tall. Kalev 8:0 (4:0). Väravaid: K. Fischer 3, Lõune 3, E. Fischer 1 ja Kallo 1. Kohtunik oli Nelisnoi, Tall. Kalev. Pealtvaatajaid paarsada.

Narva võistlused.

3. aug. võistlesid tartlased Narvas teistkordselt. Nüüd oli Tartu noorsoo seltsi vastaseks Narva Võitleja, kes tartlastele veel suurema kaotuse valmistas, nimelt 7:1 (3:1). Nurgalöögid 7:0. Vahekohtunikuks oli Safronov, Võitleja. Pealtvaatajaid rohkelt.

30. juulil võistlesid uuel spordiväljal Võitleja 3 ja Peetri kog. noorte ühing Astra. Tagajärjeks oli Astra võit 2:0 (1:0). Muu seas on tähendada, et see kaotus oli Võitleja meeskondade kohta neile tänavu esimeseks. fr—

31. juulil võitis Võitleja Kalevi üle 3:1, mille juures Võitleja 2 väravat karistuslöökidest saavutas.

— **Sport 3** võitis 1. augustil riigiteenijaid vihma all 5:0 (4:0). Mängu juhtis J. Kihlefeldt, Sport.

— **Vaivaras** võistlesid 2. augustil sealne Aberg ja Jõhvi kaitseliidu kompanii. Jõhvilased mängisid küll 8 mehega, kuid võitsid selle peale vaatamata 2:0. V. K.

— **Kuresaares** kohtasid 26. juulil Haapsalu Läänepojad ja Kuresaare Spordiring. Võitsid Läänepojad 1-0, mis oli saavutatud poolajaks. Hard Hiil.

— **Kohilas** võitis Tall. Kalev 3 Kohila Püsivuse meeskonna üle 2:1 (1:0). Kohtunik oli Maasik, Kalev. S. L.

— **Viljandis** võitis 2. aug. Viljandi spordiühing Pärnu jalgpalliklubi üle 6:0 (2:0). Klubi suur kaotus oli osalt tingitud reserv-väravavahist. Mängu juhtis Rubli, Sport.

— **Pärnu** tagajärgedest on siin tuua: Inglise Verikäpa laevameeskond — Pärnu jalgpalliklubi 4-0; Sindi Kalju 2 — PJK 2 3:1; Tervis 3 — Raudteelased 7:0. A. P.

— **Lossman**, maratoni meister, sõidab 20. augustist Kuresaare suvitama. Meister tahab seal ujumist propageerida ja paneb omalt poolt ujumisvõistlustele Kuresaares auhinna välja.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 29 (35), 6. augustil 1925.

Ringvaade.

Breslau. Saksa maleliidu turniiril kindlustas omale esikoha venelane Bogoljubov, kellel peale 10. vooru 8½ punkti. Järgnevad Nimzovitsh 7 p. ja Rubinstein 6½ p.

Matsh TEMS—Turu.

On tehtud järgmised käigud:

Mäng nr. 1.			Mäng nr. 2.		
	TEMS	Turu		Turu	TEMS
10.	...	Ld8 — b6	8.	d3 — d4	d7 — d6
11.	g2 — g3	Va8 — c8	9.	d4 : c5	d6 : c5
12.	Va1 — b1				

Ilmameister Capablanca kirjutab

kirjas Times'ile muu seas: „Baden-Badeni tulemus näitab selgesti, et Alehin ja Lasker (jättes ennast mainimata) on kaks parimat mängijat ilmas, ja nemad peaks matshi mängima, et näha, kummal nendest on rohkem eeldusi minuga ilmameistri tiitli peale mängimiseks. Vastupidiselt üldarvamisele, arvan ma, et Alehin võidab, sest Lasker ei mängi nii hästi kui 4 aastat tagasi. Minu arvates, ei mänginud ta ka New-Yorgis 1924 a., kuigi ta esimeseks tuli, nii hästi kui minu vastu Havannas 1921. a. Lasker on 56 a. vana ja varsti on tema nõrgenemine ka mitteasiatundjatele silmnähtav. Alehin on aga oma võimiste tipul, ja pikas võitluses on tal noorus heaks eelduseks, ta on alles 32 a. vana. Muidugi, kui Lasker võidab, siis leidub väheseid, kes usuks, et ta teeb seda, mida ta 4 a. tagasi ei suutnud teha. Teisest küljest, kui Alehin võidab, siis usuvad paljud et temal võimalik ilmameistriks saada."

Mäng nr. 16.

Mängitud 1925. a. Marienbadi meisterturniiri 5. voorus.

Valge: **Torre.** Must: **Grünfeld.**

1	d2—d4	d7—d5	29.	Oc2—d3	Od7—c6[17])
2.	Rg1—f3	c7—c6[1])	30.	d4—d5!	e6 : d5
3.	Oc1—f4![2])	Rg8—f6[3])	31.	Vg3 : g6!!	Vc8—g8[18])
4.	e2—e3	Ld8—b6[4])	32.	Vg6 : g8	Kh7 : g8
5.	Of1—d3[5])	Lb6 : b2[6])	33.	Od3 : f5	Vf7 : f5
6.	Rb1—d2	Lb2—b6	34.	Le2—g4+	Vf5—g5
7.	O—O	e7—e6[7])	35.	h4 : g5	Le7—e5[19])
8.	e3—e4!	d5 : e4[8])	36.	g5 : h6+	Kg8—h7
9.	Rd2 : e4	Rf6 : e4	37.	Vb1—b3	Oc6—d7
10.	Od3 : e4	Rb8—d7	38.	Lg4—h4	Le5—e1+
11.	Ld1—e2	Rd7—f6	39.	Kg1—h2	Le1—e4
12.	Oe4—d3	Of8—e7	40.	Lh4—f6	Le4—g6
13.	Of4—e5	O—O[9])	41.	Lf6—e7+	Kh7—h8
14.	Rf3—g5!	g7—g6[10])	42.	Le7—f8+	Kh8—h7
15.	h2—h4[11])	Lb6—d8	43.	Lf8—e7+	Kh7—h8
16.	Va1—b1[12])	Rf6—d7	44.	Vb3—e3!	Lg6 : h6+
17.	Oe5—f4	Oe7—f6	45.	Kh2—g1	Lh6—g7
18.	Vf1—d1	Rd7—b6[13])	46.	Le7—d8+	Lg7—g8
19.	c2—c4	Oc8—d7[14])	47.	Ld8—f6+	Lg8—g7
20.	Vb1—b3	Va8—c8	48.	Lf6—f4[20])	Od7—g4
21.	Od3—e4	h7—h6	49.	Ve3—g3	Rb6 : c4
22.	Rg5—f3	Of6—g7	50.	Vg3 : g4	Lg7—a1+
23.	Of4—d6	f7—f5[15])	51.	Kg1—h2	La1—e5
24.	Oe4—c2![16])	Vf8—f7	52.	Lf4 : e5	Rc4 : e5
25	Rf3—e5	Og7 : e5	53.	Vg4—g5	Re5—d3
26.	Od6 : e5	Kg8—h7	54.	Vg5 : d5 ja must loobus 67. käigul.	
27.	Vb3—g3!!	Ld8—e7			
28.	Vd1—b1	c6—c5			

H. Kmoch'i märkused.

1. Nõrk käik. Grünfeld mängib üldse kogu partii alajõuliselt. Rf6 pidi tulema.

2. Suurepäraliselt. Valge valib nüüd mänguviisi, milles käik c6 on vaid aiakaotus.

3. Oleks see 2. käigul tehtud, siis oleks nüüd e6 ning c5 või e6 ning Od6 võinud järgneda.

4. See käik oleks tugev, kui ennem mitte c6 vaid c5 oleks tehtud, siin on tal ainult luhtumisotsimise tähendus.

5. Selle üle ei tule palju rääkida. Sarnaste etturkahingute väärtus on väga hästi teada.

6. Muidu ei oleks eelmisel käigul mingit mõtet. Etturkahingu vastuvõtmine on väga kardetav, ei tule aga veaks pidada. Saabub reeglipärane kahimäng. Pealetungi on võrdlemisi kerge pidada; kaitsmine on vaevarikas. Sarnased mängud lähevad harilikult kaitsial kaduma ja nimelt mitte sellepärast, et kahipealetung teoreetiliselt täiesti korrektne on, vaid sellepärast, et piiratud mõtlemisajaga on praktiliselt peaaegu võimata elu ja surma vahel alati õiget teed leida. Ka Grünfeld osutub järgnevas nõrgana ettuurrõõvimise tagajärgede lahendamiseks.

7. Kui 7. ... Og4, siis 8. Vb1 jne.

8. Etturvõidu järele esimene kahtlane käik. Loogilisem oleks katse mängu Oe7 läbi kinnisena hoida ja vangerdamise mõttest esialgu loobuda.

9. Teine kahtlane käik, mille järele must juba tõsistesse raskustesse satub. Ta kaotab mängu õieti selle tõttu, et ta kunagi oma liputiiva ökonoomiliselt arendada ei suuda. Sinna poole püüda oli siin võimalus ja nimelt käies 13. ... Ld8!, et nii ruttu kui võimalik järgneda lasta b6 ning Ob7.

10. Kui 14. ... h6?, siis 15. O:f6 ning 16. Rh7 j. n. e.

11. Valge surub suurepäraliselt. Ta ähvardab: 16. h5 R:h5? 17. L:h5! jne. Selle vastu oleks silmatorkav Lf3 mitteküllaldane vastuse Rd7! pärast.

12. Nüüd järgneks 16. h5 peale h6!.

13. Selle järele satub must väga lõpuks täielikku korralagedusse. Ratsu seisab b6 peal vaevaselt, ei saa sealt edasi ja must ei saa luupainajalikust survest liputiival vabaneda. Selle asemel oli siin viimne võimalus käiguga 18. ... b6 enamvähem korraldatud võitlusvalmisoleku poole püüda.

14. 19. ... O:d4 peale võis juba lahing 20. R:h7! järgneda, näiteks: 20. ... L:h4 21. R:f8 L:f4 22. R:g6 f:g 23. O:g6 ja valge surumine peaks õnnestuma.

15. Tahab vankri oda eest kahida, et omale õhku muretseda.

16. Aga valgel on suuremad kavatsused.

17. Otsustav viga. Paratamatu oli 29. ... c:d. Nüüd järgneb elegantne purustus.

18. Kahingu vastuvõtu peale järgneks: 32. Lg4+Kh7 33. O:f5+V:f5 34. L:f5+Kg8 35. Lg6+ ning Od6.

19. Mustal on nüüd kaks orpi (orp = oda või ratsu) vankri vastu, kuid tema seis viib kaotusele.

20. Otsustav.

Ülesanne nr. 26.

V. Jürgens, Tartus.

Esitrükk.

Must: Kc6; Lh8; Vb2, e7; Of3; Ef4, g7, h3, h6 (9).

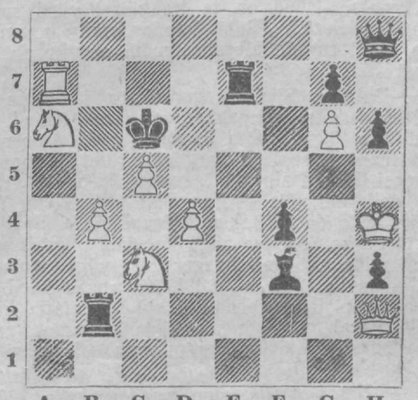

Valge: Kh4; Lh2; Va7; Ra6, c3; Eb4, c5, d4, g6 (9). Kadu (matt) 2 käiguga.

Lahendused.

Ülesanne nr. 24. — 1. Vb5—b4. Autori nali seisab selles, et ootateleb lahendajaid „lisalahenduse" 1. V:c5+ leidmiseks, mis aga peale 1. ... Od6:c5+ (annab tuld!) väärlahendusena osutub. Õige lahenduse saatsid: K. Kivi ja V. Mikenas.

Õiendus. Et 28. numbris ilmunud V. Mikenas'i ülesanne ei lahendu, paigutab autor valge K f1 peale ja lisab musta Ef2.

Kirjavastused.

K. H. T.—Tallinn. — Teie uus nr. 2 ei lahendu 1. ... Oc7 pärast. Teised ilmuvate seas. Ülesannete eest tasu ei makseta.

D. B., Kuijõel. — Teie ülesanded on ilmuvate seas.

Viini Hakoah Kaunases.

Kaks võitu: 11:0 ja 7:0.

(E. Spordilehe Kaunase kaastööliselt.)

Suurima põnevusega oodatud päev jõudis kätte. 1. augustil kohtasid Makkabi väljal, mis selleks suurendatud, umbes 5000 pealtvaataja ees Wiini Hakoah ja Kaunase Makkabi.

Hakoah järgmises koosseisus: Fabian; Scheuer — Wegner II; Kraus—Wegner I—Hess; Schwarz—Häusler—Grünwald—Eisenhoffer—Wortmann, seega reservidega.

Wahekohtunik Wiini Hakoahi jalgpalli sektsiooni juhataja, kes laitmata omi kohustusi täitis.

Tervitused, Leedu ja Austria hümn, mille järele Makkabi palli lahti lööb.

Platsile minnes oli kindel teadmine, et võistlust kui sarnast näha ei saa, on ju meeskond teisest liialt tugevam. Kuid lootsin siiski Hakoahi poolt ilusat demonstratsiooni, et viimane näitaks kõrgeklassilist mängu. Kuid midagi sarnast ei olnud. Ehk küll Hakoah mängis kõigiti korrektselt ning täpsete söötudega, kuid mingit püüdmist ei olnud. Ei jookstud palli järele, ega püütud ära võtta. „Mängides" said tagajärje 11:0. Paremad mehed väljal olid Häusler, Eisenhoffer, Grünwald.

Väravavaht Fabian on ülihea, kuid sai kõigest kolm korda palli katsuda ja sedagi teisel poolel. Tema laskis mängu ajal end pildistada ja mängis ajaviiteks omaette palli.

Järgmisel päeval, pühapäeval, kohtasid Hakoah—LFLS, ja mäng oli hoopis kõvem. Oli ju viimane kõik lubanud välja panna, et ühe värava saavutada. Hakoah oli ka paremas koosseisus.

Vahekohtunikuna Balciunas, Kowas, Kaunasest, kes aga mitte täitsa omi kohustustega valmis ei saanud.

Kui eelmisel päeval võit „mängides" kätte saadi, tuli seda nüüd võideldes teha ja saavutus 7:0 (4:0) on rohkem kui teenitud võit. Pomm pommi peale lendas LFLS-i värava peale, mida Staschinskas kaitses. Ka Fabian kaitses nüüd viis korda oma väravat, sest ka LFLS.'il õnnestasid mõned ilusad läbimurded. Ei saa tähendamata jätta, et lõpuks LFLS. tooreks muutus.

Iseäranis head olid Pollak, Häusler, Neufeld (mitmekordne internatsionaal) ja Eisenhoffer. Fabian täitis oma vähest ülesannet hiilgavalt.

Arvatavasti mängib Hakoah Leedus veel Memeler Spielvereinigungi vastu.

Joh. Holsmann.

Hollandi-Belgia maavõistlus

kergejõustikus peeti pühapäeval Antverpenis. Võitjaks tuli Holland 66½ punktiga Belgia 57½ punkti ees. Tagajärjed olid: 100 mtr. — Van den Berghe, Holland, 11,0; 400 mtr. — Paulen, Holland, 50,0; 800 mtr. — Paulen 2.04,0; 1500 mtr. — Fourneau, Belgia, 4.16,0; 5000 mtr. — Degrange, Belgia, 16.36,0; 110 mtr. tõkkeid — Powell, Belgia, 17,0; teivas — Powell 3,50; kuul — Delaender, Belgia, 11.88; ketas — Beaudry, Belgia, 35.60; kaugus — Boot, Holland, 7.01.

Esimene Saksa spordiprofessuur.

Leipzigi ülikool on sisse seadnud spordi- ja võimlemisprofessuuri ja sellele kohale valinud dr. H. Altrocki Berliinist. Dr. Altrock oli seni õpetajaks Berliini kehakasvatuse ülikoolis, kuna ta erialadeks seal oli suusa-, sõude- ja maadlussport.

Leipzigi ülikooli juure spordiprofessuuri asutamisest selgub, mil määral Saksamaa tunnistab spordi suurt kaaluvust modernkultuurile. Spordiprofessuuri loomine Saksa ülikooli juures on kahtlusetalt üheks märgikiviks spordi arenemisloos.

Poks.

— **Iimmy Goodric — uus kergekaalu ilmameister.** Senine kergekaalu ilmameister poksis Benny Leonard loobus teatavasti mõne aja eest poksist. Temale järeltulija määramiseks korraldati Ameerikas erilised võistlused. Finaalmatsh peeti New-Yorgis 13. juulil ameeriklase Iimmy Goodric'i ja tshiillase Loalyza vahel, millel esimene võitis knock-outiga 9. roundil ja omandas sellega ilmameistri tiitli.

— **Pancho Villa surnud.** Kärbsekaalu ilmameister Pancho Villa sai hiljuti ühel matshil lõuast vigastada, mille tõttu tuli ete võtta operatsioon. See aga ei õnnestanud ja meister suri operatsooni järel 14. juulil. Pancho Villa, pärisnimega Francisco Guilledo, oli sündinud 1901. a. Filipiinidel. 1919. a. alustas ta poksimist ja 1923. a. omandas ta kärbsekaalu ilmameistri tiitli — lüües 7. roundil k.-o. inglase Iimmy Wilde'i, selleaegse ilmameistri.

— **Austria-Ungari poksi maavõistlus,** mis peeti Viinis, andisAustria võidu 8:6.

— **Red Chapman,** Ameerika sulgkaallane, kes viimati endise ilmameistri Johnny Dundee üle 2 korda võitis ja Euroopa meistri Mascarti löi, oli üks väljavaaterikkam prätendent ilmameistri tiitli peale. Nüüd on ta traagilisel viisil surma saanud Pickvick Clubi hoone kokkulangemisel. Laip saadi rusude alt alles mõni päev peale õnnetust kätte.

— **Battling Siki,** neegerpoksija ja omaaegne poolraskekaalu ilmameister, on läbi teinud jälle uued avantüürid. Rea kaotuste järel Ameerikas, õnnestas tal seal viimati võita üht indiaanlast, irokeesi Chief Halbrani 3. roundil k.-o. läbi. Taskud dollareid täis pööras Siki ühte New Yorgi linnaossa, mida hüütakse „Põrguköök". Seal tundis ta nurke, kus tee nagu ime läbi muutus whiskyks, mida Senegali neeger Siki väga armastab. Seal läks ta riidu ja leiti hiljem maas käed risti rinnal ja pistoda kehas. Siki toimetati haigemajja. Seal toibus ta kiiresti ja juhtumist kasutades lippas ta haigeriietes minema. Siki on selle järel praeguseni leidmata.

— **Harry Wills,** suur neegerpoksija, jõudis 15. juulil ühes oma abikaasaga Ameerikast Pariisi. Ta on Euroopasse tulnud puhkama ja asub paariks nädalaks Karlsbadi. Dempsey eelseisva väljaastumise puhul oma tiitli kaitseks ütles Wills, et lähema 12 kuu jooksul omandab ilmameistri tiitli jälle üks neeger, kellena Wills muidugi ennast mõtleb.

Soome ujumisvõistlused naistele

peeti tänavu Turus. Tagajärjed olid: 50 mtr. vabalt — Liisa Lehmusto 36.8 (uus Soome rekord); 100 mtr. vabalt — Siiri Kylmälä 1.27,2; 500 mtr. vabalt — Lempi Lamminsalo 10.21,9; 100 mtr. rinnuli — Lempi Lamminsalo 1.38,5; 4×50 mtr. — Helsingin Uimarit 2.46,9.

Võistlustega ühes peeti ka rahvuslised võistlused meestele, kus V. Sjöblom ujus 50 mtr. vabalt 31,9 ja Jussi Kahma 100 mtr. 1.13,8.

Kaugushüppe ilmarekordi arenemisest.

Hiljuti püstitas teatavasti Ameerikas neeger De Hart Hubbard uue ilmarekordi kaugushüppes tagajärjega 7.89,6.

Ei ole huvituseta sel puhul nüüd tuua väikest ülevaadet kaugushüppe ilmarekordi arenemisest kuni seniseni:

5.99,4	— R. Fitzherbert,	Inglise	1866 a.,
6.00,7	— R. C. Mitchell	„	1868 „
6.08,9	— „	„	1870 „
6.19,7	— E. J. Davies	„	1871 „
„	— R. C. Mitchell	„	„ „
6 88,3	— E. J. Davies	„	1872 „
6.90,8	— E. Baddeley	„	1878 „
6.97,2	— W. G. Elliott	„	1879 „
6.98,5	— P. Davin	„	1881 „
7.01,7	— J. W. Parsons	„	1883 „
7.08,6	— M. W. Ford,	Ameerika	1883 „
7.08,9	— A. F. Copland	„	1890 „
7.17,5	— C. S. Reber	„	1891 „
7.17,5	— C. B. Fry,	Inglise,	1893 „
7.20,0	— M. Roseingrave,	Austraalia,	1896 „
7.32,0	— W. J. M. Newburn,	Iiri,	1898 „
7.42,9	— A. C. Kraenzlein,	Ameerika	1899 „
7.49,9	— M. Prinstein	„	1900 „
7.54,3	— P. J. O'Connor,	Iiri,	1901 „
7.61,3	— „	„	1901 „
7.69,6	— E. O. Gourdin,	Ameerika,	1921 „
7.76,5	— R. Legendre	„	1924 „
7.89,6	— D. H. Hubbart	„	1925 „

Need on asjaarmastajate sportlaste suursaavutused, kuna elukutseliste omad täpselt registreeritud ei ole. On siiski teada, et aastal 1834 keegi Ben Hart on hüpanud 7.15 ja 1854. aastal Chesteri cricketi väljal keegi ameeriklane J. Howard koguni 9.01,4. Oma uskumatult suure hüppe juures on aga Howard hoidnud kumbagis käes 2-kilolise raskuse, mis praeguste määruste järele lubatud ei ole.

Millest

on tingitud mõne sportlase silmatorkav edu?

šokoladi järjekindlasi tarvitamisest.

Esimese järgu võõrastemajad
Tallinnas

„Kuld Lõvi"
Harju tän. nr. 40
Kõnetr. 3-36 ja 18-40

„Peterburg"
Rataskaevu t. nr. 7
Kõnetr. 244.

Numbritoad ainult reisijatele
Hinnad 300—1000 mk.

Spordiäri
Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Graveerimise, emailleerimise ja kullasepa töökoda
R. REKKOR
Tallinnas, Niguliste tän. 18 (hoovi peal) valmistab kõikidele spordi liitudele, ühingutele — rinnamärke, ohvitseridele kokarde ja trafareite.

Kõige kasulikum sporditarbenõude ostukoht on
„Sport"
Tartus, Rüütli tän. 11, kõnetraat 602.
Koolidele ja spordiseltsidele hinnaalandus.
Kauba headuse eest täielik vastutus.

Vastutav toimetaja H. Tammer. Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2. Väljaandja Eesti spordi keskliit.